ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 7824
Ημερομ. Κατάθεσης: 6/7/2021

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Α΄ ΑΘΗΝΩΝ

6 Ιουλίου 2021

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς την Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, κ. Νίκη Κεραμέως.

Θέμα: «Επαναφορά και αναβάθμιση της πολιτικής/πολιτειακής παιδείας και των υπολοίπων μαθημάτων Κοινωνικών Επιστημών στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα.»

Κυρία Υπουργέ,

Σε υπόμνημα το οποίο Σας κατατέθηκε στις 19 Απριλίου 2021 από την Πανελλήνια Ένωσης Νομικών και Πολιτικών Επιστημόνων με θέμα «*Επαναφορά και αναβάθμιση της ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ/ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ και των υπολοίπων μαθημάτων Κοινωνικών Επιστημών στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα*», εκφράζεται η «*απερίγραπτη ανησυχία*» της επιστημονικής τους κοινότητας για «*τη μη επαναφορά ή αποκατάσταση των σπουδαίων και επίκαιρων μαθημάτων Λυκείου που εκπαιδεύουν το Δημοκρατικό Πολίτη (Πολιτ. Παιδείας) και γνωρίζουν στους νέους μας το πεδίο των Κοινωνικών Επιστημών, αν και το διδακτικό έτος βαίνει στο τέλος του.*»

Επιπλέον, στο ίδιο υπόμνημα αναφέρονται τα εξής απολύτως αναλυτικά και με παραπομπή σε πλήθος πηγών:

«*Χωρίς επιστημονική τεκμηρίωση και παρά την αντίθετη γνώμη Τμημάτων και Σχολών Νομικών, Πολιτικών- Κοινωνικών Επιστημών των ΑΕΙ, του Πρύτανη και όλης της Συγκλήτου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, της Ανώτατης Συνομοσπονδίας Γονέων Ελλάδας, μελών του Κοινοβουλίου, της ΟΛΜΕ και των ΕΛΜΕ, Δικηγορικών Συλλόγων, επιστημονικών σωματείων, τη διεθνή πρακτική και τις επιταγές της Ε.Ε. και των μεγάλων Διεθνών Οργανισμών,* ***αιφνιδίως και αναιτίως καταργήθηκαν στη Β' και τη Γ' τάξη ολοσχερώς και μειώθηκαν στην Α'****, μέσω των Υ.Α. 74181 & 74182/Δ2/15-6-2020 της πρώην Υφυπουργού Α/θμιας και Β/θμιας Εκπ/σης (ο Νόμος "Αρβανιτόπουλου" (Ν.4186/2013) εισήγαγε αυτά της Α' & Β' Λυκείου) και του Ν.4692/2020 (Γ' ΓΕΛ),* ***και τα μαθήματα Πολιτειακής/Πολιτικής Παιδείας κορμού και τα Κοινωνικών Επιστημών κατεύθυνσης Β' και Γ' ΓΕΛ****, Α' Ανάθεσης των εκπαιδευτικών κλ. ΠΕ78 Κοινωνικών Επιστημών,*[*] *χωρίς να υποκατασταθούν από αντίστοιχα στα Ωρολόγια Προγράμματα.*

Πιο συγκεκριμένα, ***αφαίρεσαν****:*

- *το «**Σύγχρονος Κόσμος: ΠΟΛΙΤΗΣ & ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ**» (2ωρο κορμού, πρ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΟΣ ή ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ) στη Β΄,* ***το μοναδικό των ΓΕΛ με ειδικό κεφάλαιο για την Ευρωπαϊκή Ένωση και την προετοιμασία του νέου Έλληνα ως Ευρωπαίου Πολίτη και Πολίτη του Κόσμου****,*

- *εντελώς τις «**ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**» (2ωρο κατεύθυνσης) στη Β΄ ΓΕΛ,*

---

[*] *Απόφοιτοι των Νομικών Σχολών και των Πολιτικών-Κοινωνικών Επιστημών και δεκάδων Τμημάτων ΑΕΙ: Πολιτικής Επιστήμης, Νομικής Επιστήμης, Πολιτικών Επιστημών, Πολιτικής Επιστήμης & Ιστορίας, Πολιτικής Επιστήμης & Δημόσιας Διοίκησης, Πολιτικής Επιστήμης & Διεθνών Σπουδών, Διεθνών & Ευρωπαϊκών Σπουδών, Διεθνών Ευρωπαϊκών Οικονομικών & Πολιτικών Σπουδών κατ/νσης Πολιτικών Σπουδών, Κοινωνιολογίας, Δημόσιας Διοίκησης, Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Κοινωνικής Πολιτικής, Κοινωνικής Διοίκησης, κ.ά.*

- *εντελώς την «**ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ**» (6ωρο) από τα πανελλαδικώς εξεταζόμενα της Γ΄ ΓΕΛ (πρώην κορμού,αλλά ούτε στα Γεν. Παιδείας δεν την επανεισήγαγαν) και*

- *μια ώρα από την «**ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ**» της Α΄, το μοναδικό εναπομείναν σχετικό μάθημα Λυκείου,*

- *το μάθημα επιλογής «Ελληνικός και Ευρωπαϊκός Πολιτισμός» 2ωρο της Α΄ ΓΕΛ.*

Δηλαδή 85% μείωση ωρών της Πολιτικής Παιδείας και των αντικειμένων Κοινωνικών Επιστημών κατεύθυνσης που 'μυούσαν' τους εφήβους σε αυτές, προκειμένου να αποφασίσουν με επίγνωση για το μέλλον τους, αλλά και -το κυριότερο- να γίνουν άξιοι και υπεύθυνοι Δημοκρατικοί Πολίτες που στα 17 αποκτούν Δικαίωμα Ψήφου και συμμετέχουν στη Βουλή των Εφήβων, ενώ στο εξωτερικό καταλαμβάνουν περίοπτη θέση ως κορμού και για την εισαγωγή στα ΑΕΙ.

*Ως προς το **Λύκειο**, συμφωνούμε εν πολλοίς με τις σχετικές υποστηρικτικές προτάσεις της ΟΛΜΕ για το ωρολόγιο πρόγραμμα (στο από 8/3/2021 υπόμνημά της προς το ΥΠΑΙΘ). Δηλαδή στο Λύκειο εκτιμούμε ότι πρέπει:*

***1) Να επανέλθουν και τα δύο καταργημένα μαθήματα της Β΄ Λυκείου**:*

*i. «**Σύγχρονος Κόσμος: ΠΟΛΙΤΗΣ & ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ**» (2ωρο **κορμού** με απαραίτητες & αναντικατάστατες ενότητες: Δημοκρατία (στοιχεία Συνταγματικού Δικαίου), Πολίτης και Δικαιώματα, Ευρωπαϊκή Ένωση, Πληθυσμός, Ταυτότητες, Παγκοσμιοποίηση, Μετανάστευση, Φτώχεια & Ανεργία, Κινήματα, Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης, Δίκαιο & Παραβατικότητα) και*

*ii. «**ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**» (2ωρο **κατεύθυνσης**) και*

2)** Είτε να παραμείνει η **«ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ»** ως **πανελλαδικώς εξεταζόμενο μάθημα** είτε **να** αντικατασταθεί από συναφές μάθημα, λ.χ. το **"ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΔΙΚΑΙΟ & ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥΣ ΘΕΣΜΟΥΣ",** παλαιότερα πανελλαδικώς εξεταζόμενο με εξαιρετικό σχολικό εγχειρίδιο ή τα **"ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ" /ΦΕΚ 157/Β/22-1-2015), παράλληλα με τα Λατινικά.

***3)** Η «**ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ**» κορμού (γενικής παιδείας) να ξαναγίνει **3ωρη στην Α΄** Λυκείου*

*Οι ανωτέρω θέσεις μας, καθώς και η πρόταση **ενίσχυσης των μαθημάτων Πολιτειακής/Πολιτικής Παιδείας** (Κοινωνικής-Πολιτικής Αγωγής) σε όλες τις σχολικές τάξεις -όπως είχε ανακοινωθεί το 2013- βασίζονται:*

α)** Στο **Ά.16 §2 του Συντάγματος** που καθιερώνει ως βασική αποστολή της πολιτείας τη διάπλαση ελεύθερων και υπεύθυνων πολιτών, στο άρθρο 1§2 & 3 της δημοκρατικής αρχής, και στο άρθρο 120, καθώς ο σεβασμός και η τήρηση του Συντάγματος απαιτεί νομικές-πολιτειακές γνώσεις και εκπαίδευση. Τα μαθήματα Κοινωνικών Επιστημών και κατεξοχήν **η Πολιτειακή/Πολιτική Παιδεία**, ως μάθημα κορμού, συμβάλλουν στην **εύρυθμη λειτουργία του πολιτεύματος και του κράτους** (βλ. ήττα Χρυσής Αυγής στις γενικές εκλογές 2019), συνιστούν **μαθητεία στη Δημοκρατία, με σκοπό τη διαμόρφωση ελεύθερων, υπεύθυνων και ενεργών πολιτών, οι οποίοι έγκαιρα και με επίγνωση θα κατανοήσουν τη σημασία και την αξία της Δημοκρατίας, θα σέβονται τους πολιτειακούς θεσμούς, θα αγαπούν και θα αγωνίζονται για τη Δημοκρατία, με πολιτική συνείδηση καικριτική σκέψη, ώστε να συμμετέχουν ενεργά στο τοπικό, εθνικό, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό γίγνεσθαι. Η Πο.Π. είναι προϋπόθεση για τη θωράκιση της Δημοκρατίας, της κοινωνικής ειρήνης και της κοινωνικής συνοχής και την πρόληψη νοσηρών φαινομένων** που τις διαρρηγνύουν, όπως **η ανευθυνότητα, η ανομία, η φοροδιαφυγή, η διαφθορά, η βία, ο ρατσισμός, η ασέβεια του διαφορετικού και των δικαιωμάτων του άλλου, η μισαλλοδοξία, ο νεοφασισμός.

***β)** Στον **Νόμο-πλαίσιο 1566/1985**, όπου, ενδεικτικά, τίθενται ως στόχοι της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης να γίνουνοι μαθητές ελεύθεροι, υπεύθυνοι, δημοκρατικοί πολίτες, να κατανοούν βαθύτερα την κοινωνική πραγματικότητα,να κατανοούν τη σπουδαιότητα του δημοκρατικού διαλόγου και της συμμετοχής σε συλλογικέςδραστηριότητες και στο **Ν.4186/2013**, που θέτει ως σκοπούς του Λυκείου την προετοιμασία των νέων για την κοινωνία των Ευρωπαίων πολιτών και το σεβασμό των ανθρωπίνων*

δικαιωμάτων, της διαφορετικότητας και της πολιτισμικής ετερότητας στο πλαίσιο μιας πολυπολιτισμικής κοινωνίας.

γ) *Σε αποφάσεις και συστάσεις της* ***Ευρωπαϊκής Ένωσης****: 1) Διακήρυξη των Παρισίων για την αναβάθμιση της Πολιτειακής/Πολιτικής Παιδείας, 17-3-2015, 2) Συστάσεις 2018/C195/01 και 2018/C189/01 του Συμβουλίου της Ε.Ε., 3) Σύσταση 962/18-12-2006 του Ευρ. Κοινοβουλίου & της Επιτροπής, 4) Πρόγραμμα Εκπαίδευση & Κατάρτιση 2010, Ευρώπη 2020 και διεθνών οργανισμών και οργανώσεων, όπως του* ***Συμβουλίου της Ευρώπης*** *(Resolution 12/2002 Education for Democratic Citizenship, Recommendation 7/2010 Education for Democratic Citizenship, Χάρτα της Παιδείας για το Δημοκρατικό Πολίτη (Charter on Education for Democratic Citizenship and Human Rights Education https://www.coe.int/en/web/edc/charter-on-education-for-democratic-citizenship-and-human-rights-education) και το Πλαίσιο Αναφοράς της Παιδείας για το Δημοκρατικό Πολιτισμό "Reference Framework of Competences for Democratic Culture" https://www.coe.int/en/web/campaign-free-to-speak-safe-to-learn/reference-framework-of- competences-for-democratic-culture), της* ***Διακοινοβουλευτικής Ένωσης*** *(λ.χ. Απόφαση της 161ης Συνόδου του Συμβουλίου της, 16/12/1997), του* ***ΟΗΕ*** *(Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών)-****UNESCO*** *με τις πρωτοβουλίες για την Παιδεία του Πολίτη του Κόσμου και άλλες, του* ***ΟΟΣΑ,*** *Education for Integrity: teaching Anti-Corruption, Values and the Rule of Law (OECD, 2018), της* ***Διεθνούς Αμνηστίας****, της* ***Διεθνούς Διαφάνειας*** *κ.ά. που απαιτούν έμφαση στην ΠΑΙΔΕΙΑ για τον ΕΝΕΡΓΟ ΠΟΛΙΤΗ (EDUCATION for DEMOCRATIC CITIZENSHIP). Ιδίως για την Ε.Ε., σύμφωνα με τη Στρατηγική της Λισσαβόνας, η Δημοκρατική Πολιτική Παιδεία είναι ένα από τα πέντε απαιτούμενα προσόντα κάθε νέου που αποφοιτά από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Σύσταση 962/18-12-2006 του Ευρ. Κοινοβουλίου & της Επιτροπής).*

δ) *Στην εκπαιδευτική πολιτική των περισσοτέρων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου οι κοινωνικές σπουδές αποτελούν ένα από τα πιο σημαντικά αντικείμενα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σύμφωνα και με συγκριτική μελέτη της ΠΕΝΠΕ και στοιχεία του πανευρωπαϊκού δικτύου Ευρυδίκη της Ε.Ε. (βλ. παρακάτω). Σε θλιβερά συμπεράσματα κατέληξε και η μελέτη του κέντρου CRELL της Κομισιόν (2006), όπου η Ελλάδα κατετάγη προτελευταία, 18η επί 19 κρατών, ως προς το επίπεδο της πολιτικής παιδείας, βλ. κάτωθι πίνακα.*

ε) *Στις απόψεις του μέγιστου των Φιλοσόφων, του Αριστοτέλη, και πανεπιστημιακών διεθνούς κύρους, όπως οι Κώστας Λάβδας, Αντώνης Μακρυδημήτρης, Ανδρέας Καζαμίας, Θεόδωρος Παπαθεοδώρου, Κωνσταντίνος Αρβανιτόπουλος, Θεόδωρος Φορτσάκης, Νίκος Παπδάκης, Θεόδωρος Χατζηπαντελής, Νικόλαος Σεβαστάκης, Bernard Crick, Κορνήλιος Καστοριάδης, Philip Petite, Walter Parker, Γιάννης Σταυρακάκης, Άρης Στυλιανού και άλλοι, που έχουν επισημάνει την εξέχουσα αναγκαιότητα και τη σημασία της Πολιτειακής/Πολιτικής Παιδείας, ως κύριου διακριτού σχολικού μαθήματος.*

στ) *Ως προς τα μαθήματα Κοινωνικών Επιστημών κατεύθυνσης πανελλαδικώς εξεταζόμενα, εύλογη είναι η* ***επαναφορά ενός τουλάχιστον μαθήματος Κοινωνικών Επιστημών για όσους μαθητές επιθυμούν να φοιτήσουν σε τμήματα Πολιτικών-Νομικών-Κοινωνικών Επιστημών, ΜΜΕ & Επικοινωνίας, Δημόσιας Διοίκησης, Διεθνών Σχέσεων, Παιδαγωγικών*** *(Δασκάλων & Νηπιαγωγών),* ***Στρατιωτικές και Αστυνομικές Σχολές*** *κ.ά. συναφείς. Επισημαίνουμε ότι* ***το 75% περίπου των πανεπιστημιακών τμημάτων του προσανατολισμού Ανθρωπιστικών Σπουδών υπάγεται στις Νομικές, Πολιτικές, Κοινωνικές Επιστήμες****. Άρα, είναι σε βάρος των παιδιών και των Σχολών αυτών το μοναδικό ελληνικό φαινόμενο όλα τα πανελλαδικώς εξεταζόμενα μαθήματα να είναι φιλολογικά (Λατινικά, Αρχαία Ελληνικά, Γλώσσα, Ιστορία). Δεν αποκλείουμε τη διατήρηση των Λατινικών σε φιλολογικό πεδίο για όσους επιλέγουν τις υπόλοιπες σχολές (αντίστοιχη ρύθμιση εφαρμόζεται ήδη στην ομάδα Θετικών Επιστημών μεταξύ των επιστημονικών πεδίων «Θετικών σπουδών» και «Υγείας»). Ένα μάθημα Κοινωνικών Επιστημών θα εξασφαλίσει τη γνωριμία και την εξοικείωση των* ***μαθητών με τα επιστημονικά πεδία που θα αποτελέσουν το αντικείμενο των πανεπιστημιακών σπουδών τους και την ομαλή μετάβασή τους στην επόμενη βαθμίδα εκπαίδευσης.*** *Προς αυτή την κατεύθυνση Τμήματα και σχολές Νομικών, Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών, καθώς και ομοφώνως η ίδια η Σύγκλητος του ΑΠΘ εξέδωσαν σχετικά ψηφίσματα. Επίσης η ΠΟΑΣΥ, στο πλαίσιο εκδημοκρατισμού της Αστυνομίας, έχει ζητήσει μάθημα Δικαίου και*

Πολιτειολογίας τις πανελλαδικές εξετάσεις για την εισαγωγή στις Σχολές Αστυνομικών, Αστυφυλάκων και τις συναφείς.

Εναλλακτικά θα μπορούσε να εισαχθεί στη Γ΄ Λυκείου και στη Β΄ ***ειδική ομάδα προσανατολισμού (δέσμη) ΝΟΜΙΚΩΝ-ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ-ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ****, διακριτή από των Ανθρωπιστικών Σπουδών, όπου θα διδάσκεται ένα τουλάχιστο πανελλαδικά εξεταζόμενο μάθημα Κοινωνικών Επιστημών. Τέτοια ομάδα προσανατολισμού προβλεπόταν στο Ν. 4186/2013 (ΦΕΚ/Α/17-9-2013). Εξάλλου επιστημολογικά ακατανόητη είναι η ομάδα προσανατολισμού Οικονομίας-Πληροφορικής, ελληνική «πρωτοτυπία», αφού η Οικονομία ανήκει στις Κοινωνικές Επιστήμες και δεν συνδέεται με την Πληροφορική, τα Τμήματα της οποίας υπάγονται στα Πολυτεχνεία (Θετική κατεύθυνση) (βλ. Ταξινόμηση των Επιστημών από τον ΟΟΣΑ (OECD) στο* ***Fields of Science and Technology (FOS)****.*

Ως προς το ***Γυμνάσιο****, ούτε φέτος εισήχθη* ***στην Α΄ και στη Β΄*** *η* ***ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ*** *(ΚΠΑ) της Γ΄ τάξης, μολονότι η ύλη του μαθήματος χρειάζεται 3 διδακτικά έτη. Δυστυχώς, αντ' αυτού, με το Ν.4692/2020 εισήχθησαν μόνον "εργαστήρια δεξιοτήτων" στην υποχρεωτική εκπαίδευση (Δημοτικό-Γυμνάσιο), οι θεματικές των οποίων στη συντριπτική τους πλειονότητα υπάγονται στο πεδίο των Κοινωνικών Επιστημών. Αυτά είναι μονόωρα και κατ' επιλογήν θέματος, δηλαδή αφορούν πολύ περιορισμένες -σε σχέση με το προτεινόμενο μάθημα κορμού (Κ.Π.Α.)- δεξιότητες και ζητήματα –όχι έννοιες, γνώσεις ή αρχές- του μαθήματος κορμού ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ ή ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ, και προφανώς η διδασκαλία τους θα ανατεθεί κυρίως σε ειδικότητες εκπαιδευτικών χωρίς ειδικό γνωστικό υπόβαθρο. Υπογραμμίζουμε ότι σε πρόσφατη συγκριτική μελέτη του πανευρωπαϊκού δικτύου Ευρυδίκη για τον ετήσιο χρόνο διδασκαλίας των κοινωνικών σπουδών στα Γυμνάσια της Ευρώπης (σχολικό έτος 2018-19), η Ελλάδα καταλάμβανε την 29η θέση επί 35 χωρών για τις οποίες υπάρχουν στοιχεία ως προς το ποσοστό των μαθημάτων που άπτονται των κοινωνικών σπουδών επί του συνολικού χρόνου διδασκαλίας (192 ώρες έναντι 410 του πανευρωπαϊκού μέσου όρου) (βλ. εδώ).*

Συνεπώς θεωρούμε ***ότι η ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΗ/ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ (ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ) πρέπει να γίνει κύριο διακριτό υποχρεωτικό μάθημα όλων των τάξεων της υποχρεωτικής εκπαίδευσης (Δημοτικού & Γυμνασίου)****, όπως το 2012-2013 η τότε Κυβέρνηση είχε αποφασίσει και ανακοινώσει για την εκπλήρωση ύψιστης σημασίας λόγων δημοσίου συμφέροντος, θωράκιση της Δημοκρατίας και καταπολέμηση ανομικών, αντιδημοκρατικών και αντικοινωνικών φαινομένων, λ.χ. της εξάπλωσης της Χ.Α., παραβιάσεων της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, εγκλημάτων μίσους, τρομοκρατίας, διαφθοράς, μισαλλοδοξίας κ.ά. που υποσκάπτουν το πολίτευμα, την οικονομία, την κοινωνική συνοχή και ενότητα. Τα εργαστήρια δεξιοτήτων μόνον επικουρικά στο ανωτέρω μάθημα κορμού μπορούν να χρησιμεύσουν για την εμπέδωση σχετικών θεμάτων. Μάλιστα η μακροχρόνια έρευνα για την ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ (CITIZENSHIP EDUCATION LONGITUDINAL STUDY, 2010) του βρετανικού Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Έρευνας και Πολιτικής (NFER) κατέδειξε ότι* ***η Πολιτική/Πολιτειακή Παιδεία (Civic/Citizenship Education) πρέπει να είναι διακριτό υποχρεωτικό μάθημα όλων των τάξεων και να διδάσκεται από ειδικούς επιστήμονες, προκειμένου να πραγματώσει την αποστολή της*** *και ότι* ***δεν αποδίδει σε περίπτωση υποκατάστασής της από project, εργαστήρια ή διάχυσή της στη διδασκαλία άλλων σχολικών*** *αντικειμένων.*

Ως προς τα Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑΛ), προτείνουμε:

1. *την επέκταση του δίωρου μαθήματος ΠΟΛΙΤΙΚΗΠΑΙΔΕΙΑ της Α΄ τάξης με μια ώρα και στη Β΄ τάξη, σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου της Ευρώπης: «εξασφαλίστε ισορροπημένη παροχή της ΠΑΙΔΕΙΑΣ για το ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΠΟΛΙΤΗ και τα ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ (Education for Democratic Citizenship & Human Rights) σε όλα ταπεδία και είδη εκπαίδευσης, με ιδιαίτερη επικέντρωση στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση». Οι μαθητές των ΕΠΑΛ δεν είναι πολίτες δεύτερης κατηγορίας, έχουν τα ίδια δικαιώματα στην εκπαίδευση του πολίτη με τους υπόλοιπους μαθητές.*
2. *τα* ***Στοιχεία ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ, ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ & ΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ*** *να εισαχθούν* ***και στους υπόλοιπους τομείστης Β΄****, ως απαραίτητα σε αυριανούς ελεύθερους επαγγελματίες, μισθωτούς ή επιχειρηματίες.*

3. ***νέα ειδικότητα <u>Υπαλλήλων Νομικών, Διοικητικών & Δημοσίων Υπηρεσιών</u> στη Γ*** *ΕΠΑΛ, αναγκαία λόγω απουσίας ειδικότητας καθαρά Διοικητικών Υπαλλήλων.*

Για έναν ακόμη λόγο είναι αναγκαία η αποκατάσταση των μαθημάτων που άπτονται των Κοινωνικών Επιστημών στη Β/θμια εκπαίδευση: ***να αποφευχθεί η καταστροφή*** *ενός ολόκληρου κλάδου και* ***του μοναδικού επαγγελματικού δικαιώματος των περισσοτέρων κοινωνικών επιστημόνων****, δηλαδή η εργασιακή εξόντωση των εκπαιδευτικών κλάδου ΠΕ78 (Κοινωνικών Επιστημών) με την εξαφάνιση των οργανικών τους θέσεων στην Ιδιωτική και στη Δημόσια Εκπαίδευση, καθώς μένουν σχεδόν χωρίς αντικείμενο. Έτσι, εξαφανίζονται κεκτημένα εργασιακά δικαιώματα και παραβιάζεται η αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του πολίτη προς τη διοίκηση, καθώς κλονίζεται η εμπιστοσύνη των εκπαιδευτικών ως πολιτών προς το Κράτος. Ήδη,* ***πολλοί εκπαιδευτικοί δημοσίου δικαίου του κλ. ΠΕ78*** *(****370*** *για το 2021-΄22)* ***χαρακτηρίζονται υπηρεσιακά ως πλεονάζοντες στα Λύκεια (χωρίς ώρες Α΄ ανάθεσης)****, 176 έχουν υποβάλλει φέτος αίτηση συνταξιοδότησης εξαναγκασμένοι από την κατάσταση αυτή,* ***αγωνιούν οι ιδιωτικοί εκπαιδευτικοί κλ. ΠΕ78 ότι θα απολυθούν τον Ιούνιο και οι αναπληρωτές-ωρομίσθιοι καταδικάζονται σε ανεργία εφεξής****, παρά τη 10ετή προσφορά τους ακόμη και στις πιο δυσπρόσιτες περιοχές και σε συνθήκες μειωμένων δικαιωμάτων και εργασιακής ανασφάλειας.*

ΑΙΤΟΥΜΕΘΑ *όπως:*

1. ***επανέλθει η ΠΟΛΙΤΙΚΗ/ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ,*** *όπως* ***είχε εισαχθεί με το Νόμο Αρβανιτόπουλου και επικροτηθεί από όλα τα δημοκρατικά κόμματα και να γίνει κύριο διακριτό υποχρεωτικό μάθημα όλων των τάξεων της Α/θμιας και της Β/θμιας Εκπαίδευσης****, όπως στα προηγμένα κράτη, και δεδομένου ότι σήμερα αναδεικνύεται περισσότερο από ποτέ ως απαραίτητη η απόκτηση από όλους τους πολίτες* ***Δημοκρατικού Πολιτειακού-Πολιτικού-Νομικού-Κοινωνικού Πολιτισμού & Γραμματισμού*** *(Political-Legal-Social Litteracy) καιότι αυτή εξυπηρετεί το* ***Δημόσιο Συμφέρον και την κύρια αποστολή του Σχολείου κάθε Δημοκρατικής Χώρας,***
2. ***αποκατασταθεί η προτεραία κατάσταση όλων των μαθημάτων που άπτονται των Κοινωνικών Επιστημών Λυκείου (κορμού και κατεύθυνσης),*** *όπως αρμόζει σε διακριτό επιστημονικό τομέα, λ.χ. σε σχέση με άλλα επιστημονικά πεδία και φιλολογικές σπουδές και*
3. ***μονιμοποιηθούν οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί ΠΕ78 Κοινωνικών Επιστημών στους επικείμενους διορισμούς Εκπαιδευτικών*** *βάσει της προκήρυξης του* ***ΑΣΕΠ 2ΓΕ/2019****, ώστε* ***να πληρωθούν οι θέσεις πολυάριθμων εκπαιδευτικών των*** *πρώην κλ. ΠΕ10-ΠΕ13 (νυν* ***ΠΕ78****)* ***που αφυπηρέτησαν*** *κατά τις δύοτελευταίες δεκαετίες και αρκετών που θα συνταξιοδοτηθούν την επόμενη διετία.*

ΠΡΟΤΑΣΗ *ΓΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ* ***ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΗΣ/ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ*** *&* ***ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ*** *στη ΓΕΝΙΚΗ Β/ΘΜΙΑ ΕΚΠ/ΣΗ*		
<u>ΤΑΞΗ</u>	*<u>ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ</u>*	*<u>ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΑΛΛΑΓΗ</u>*
Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	*- (μη εισαχθέν)*	***ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ**** *(2 ώρες)*
Β΄ *ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ*	*- (μη εισαχθέν)*	***ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ**** *(2 ώρες)*
Γ΄ *ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ*	***ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ*** *(2 ώρες)*	***ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ**** *(2 ώρες ως έχει)*
Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ	***ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ*** *(2 ώρες)*	***ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ**** *(3 ώρες)*
Β΄ *ΛΥΚΕΙΟΥ*	*- (καταργημένα)*	*1.* ***Σύγχρονος Κόσμος: ΠΟΛΙΤΗΣ & ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ**** *(2ωρο* ***κορμού****)* *2.* ***ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ*** *(2ωρο* ***κατ/νσης****)*
Γ΄ *ΛΥΚΕΙΟΥ* ***Πανελλαδικώς*** *εξεταζόμενο*	*- (καταργημένο)*	*<u>Πανελλαδικώς εξεταζόμενο μάθημα Κοινωνικών Επιστημών</u>(6ωρο), λ.χ. είτεΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ, είτε -αν αυτή δεν επανεισαχθεί- το παλαιώς εξεταζόμενο:****ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΔΙΚΑΙΟ & ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥΣ ΘΕΣΜΟΥΣ*****, είτε ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ σε ειδικό πεδίο για Σχολές Νομικών, Πολιτικών, Κοινωνικών Επιστημών ή ομάδα προσανατολισμού Κοινωνικών Επιστημών είτε εναλλακτικά με*

		άλλο μάθημα
Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ Κορμού *(γενικής παιδείας)*	*Εμβαθύνει σε μεγάλο μέρος των πιθανών & πολύ σημαντικών θεμάτων έκθεσης για τις πανελλήνιες*	***ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ*** *(αν δεν επανεισαχθεί στα Πανελλαδικώς εξεταζόμενα)*
******** *Σύμφωνα με κυβερνητική εξαγγελία οι προσλήψεις στο Δημόσιο θα διεξάγονται εφεξής μόνον μέσω γραπτών διαγωνισμών. Άρα, οι* ***υποψήφιοι δημόσιοι λειτουργοί*** *εκτιμάται ότι, όπως στο παρελθόν,* ***θα εξετάζονται*** *σε* ***<u>ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΚΑΙΟΥ & ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ</u>****.*		

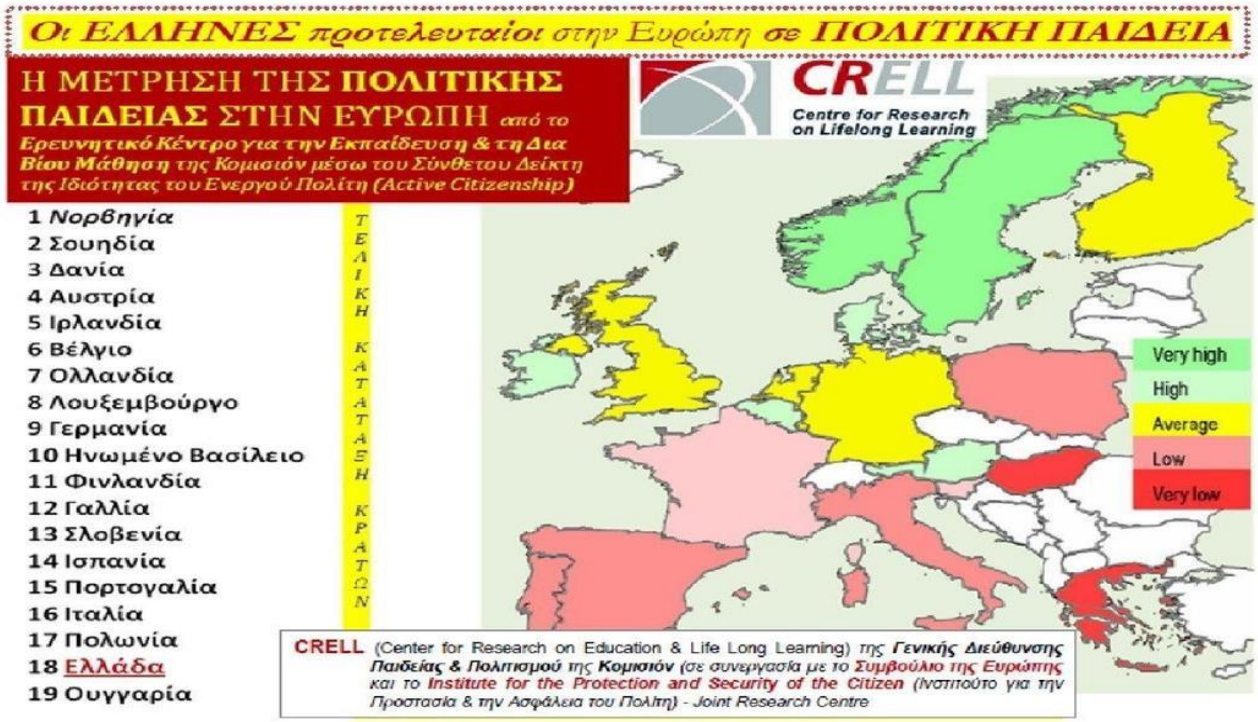

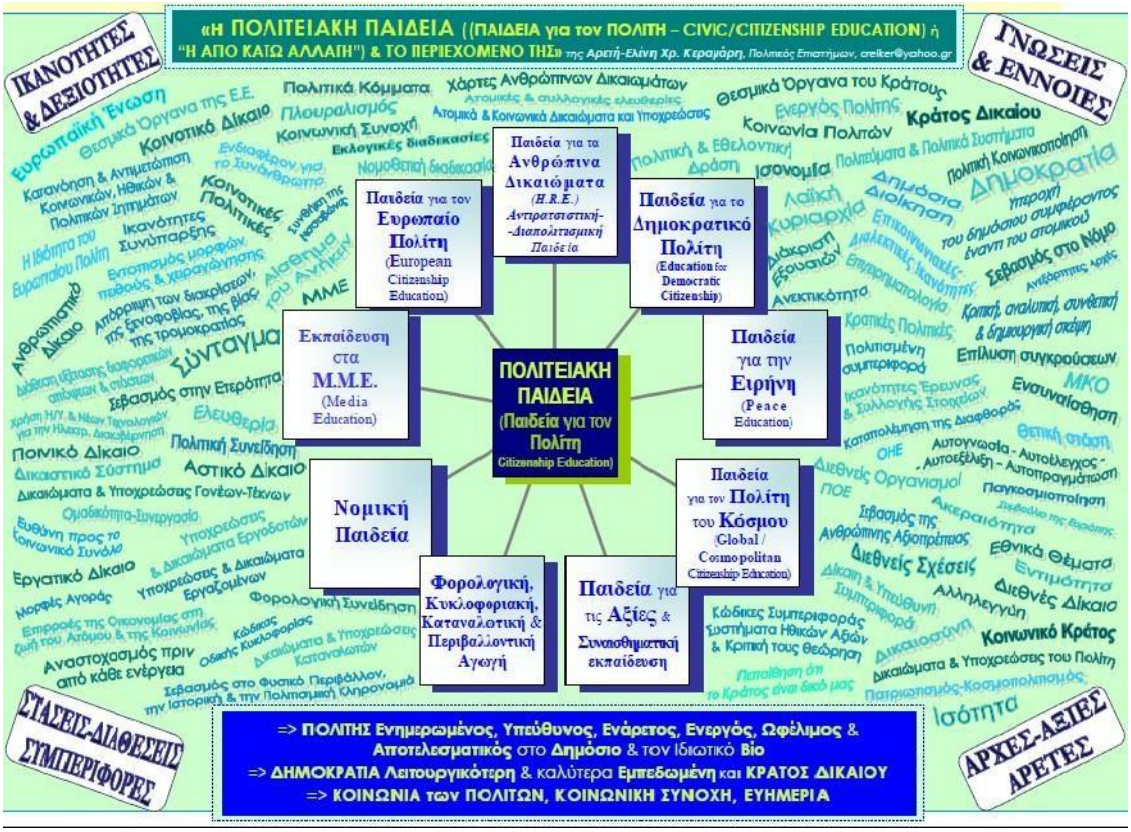

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτάσθε:

Πώς και πότε προτίθεστε να ενεργήσετε προκειμένου να ικανοποιήσετε όλες τις δίκαιες, επιστημονικά τεκμηριωμένες και παιδαγωγικά ορθές προτάσεις της Πανελλήνιας Ένωσης Νομικών και Πολιτικών Επιστημόνων, προκειμένου να αναμορφωθούν ως προτείνεται τα ωρολόγια προγράμματα με την εκεί συμπερίληψη των υποδεικνυόμενων μαθημάτων Πολιτειακής και Πολιτικής Παιδείας;

Η ερωτώσα Βουλευτής

Αγγελική Αδαμοπούλου
Βουλευτής Α΄ Αθηνών, ΜέΡΑ25